

Referens: Juridik/Ingemar Hamskär
Direkttel: 08-782 92 11
E-post: ingemar.hamskar@tco.se

Justitiedepartementet

103 33 STOCKHOLM

GRÄNSÖVERSKRIDANDE FUSIONER Departementspromemoria (Ds2006:22)

Dnr Ju2007/2109/L1

Bakgrund

I promemorian lämnas förslag till hur EG:s direktiv om gränsöverskridande fusioner skall genomföras i Sverige i den ”bolagsrättsliga” delen. Syftet med direktivet är främst att underlätta omstruktureringar och samarbeten över nationsgränserna inom EU. Direktiv är till del överspelat på grund av att EG domstolen¹ i en dom i december 2005 uttalat att det finns en direkt på EG fördraget grundad rätt att under vissa förutsättningar genomföra en gränsöverskridande fusion.

Genomförandet av direktivet föreslås ske genom ändringar i aktiebolagslagen och lagen om ekonomiska föreningar. I denna associationsrättsliga lagstiftning anges att flertal av de bestämmelser som gäller för fusion mellan svenska rättssubjekt skall tillämpas även i fråga om en gränsöverskridande fusion. Därutöver föreslås att det tas in vissa särbestämmelser vid gränsöverskridande fusioner som skall tillämpas istället för eller utöver de vanliga fusionsreglerna.

Frågan om hur bestämmelserna om arbetstagares rätt till medverkan enligt artikel 16 i direktivet har varit föremål för en särskild utredning där TCOs chefsjurist medverkat. TCO har i sitt remissyttrande Y06-0141 i sin helhet tillstyrkt utredarens lagförslag i betänkandet SOU 2006:97.

Detta yttrande tar därför sikte på endast på tre viktiga aspekter med betydelse för arbetstagarinflytandet vid gränsöverskridande fusioner – nämligen;

- Upprättande av fusionsplan och styrelsens rapport
- Skyddet för löneborgenärer
- Säkerställandet av arbetstagarnas rätt till medverkan.

Upprättande av fusionsplan och styrelserapport

Ett svenskt aktiebolag som deltar i en gränsöverskridande fusion skall tillsammans med motsvarande organ i de utländska bolag som deltar i fusionen, upprätta *en fusionsplan*. Utöver de uppgifter som ska iakttas av svenska bolag i dag skall denna bland annat innehålla den

¹ SEVIC-målet C-411/03

gränsöverskridande fusionens sannolika följder för sysselsättningen och de förfaranden som skall användas för att träffa överenskommelse om arbetstagarnas inflytande vid fast-ställandet av deras rätt till medverkan i det övertagande bolaget.

Till fusionsplanen skall fogas en rapport från styrelsen i de eller de svenska företag som deltar i fusionen. Utöver vad som gäller i dag för svenska bolag skall denna innehålla uppgifter om fusionens sannolika konsekvenser för bland annat löneborgenärer och anställda. Om styrelsen i skälig tid innan fusionsplanen har färdigställs får ett yttrande från arbetstagarnas företrädare skall detta yttrande fogas till rapporten.

Enligt TCOs uppfattning bör det i förarbeten till den nya lagstiftningen klargöras att en arbetsgivare med kollektivavtal är skyldig enligt medbestämmandelagen att förhandla med de avtalsbundna fackföreningarna i mycket god tid innan fusionsplan/rapport färdigställs så att fackföreningar alltid i praktiken granteras en rätt att få ett yttrande fogat till fusionsplan och styrelserapport.

Skyddet för löneborgenärer

Enligt utredaren bör aktiebolagens befintliga bestämmelser om borgenärsskydd i samband med en fusion tillämpas också vid en gränsöverskridande fusion. Av 23 kap 19§ aktiebolagslagen (ABL) framgår att borgenärer i det övertagande bolaget inte behöver underrättas om kravet omfattas av lönegaranti enligt lönegarantilagen. Dessa löneborgenärer behöver ej heller kallas enligt samma lags 22-24 §§ av bolagsverket respektive tingsrätten vid avgörande av tillstånd till verkställande av fusionsplanen. TCO motsätter sig att löneborgenärer inte kan motsätta sig flytt av bolagssäte på sakliga grunder och att detta kan prövas vid avgörandet av om verkställighet ska få ske av följande skäl; Rätten till lönegaranti är begränsad både vad gäller omfattningen och när senast en konkursansökan måste ha gjorts (inom tre månader från det att en ostridig lönefordran intjänades). För anställda med fordringar på ett utländskt bolag blir förmånsrättslagens korta frister än mer problematiska. Det är mycket svårare för anställda att bedöma ett sådants bolags ekonomi, eftersom bolaget finns i ett annat land med ett annat språk och en annan rättsordning. Dessutom kompliceras det hela av att den ordning som gäller för konkursförfarande eller motsvarande ofta är helt obekant för den anställde. Huvudregeln är nämligen att bolaget måste försättas i konkurs där det har sitt säte. Att rätt till lönegaranti i teorin föreligger i Sverige är därför inget skäl till varför anställda inte skall ha rätt att motsätta sig att ett bolag flyttar sitt säte. Enligt TCOs uppfattning bör lagen ändras på denna punkt

Säkerställande av arbetstagarnas rätt till medverkan

Ett Europabolag, som kan vara en av aktörerna vid en bolagsfusion, och vars regler som det nu aktuella direktivet (2005/56/EG) hänvisar till, får inte registreras om inte frågan om arbetstagarinflytande i Europabolaget har hanteras såsom föreskrivs i rådets direktiv 2001/86/EG om komplettering av stadgan för Europabolag.

Överfört på en gränsöverskridande fusion innebär det att en gränsöverskridande inte får registreras om det övertagande företags bolagsordning eller stadgar strider mot den ordning för medverkan (styrelserepresentation) som har fastställts i artikel 16 i det nu aktuella direktivet. TCO tillstyrker att detta kommer till uttryck i den nya svenska lagstiftningen

Enligt vad TCO erfar registrerar emellertid Bolagsverket idag Europabolag i strid med SE förordningen. I de fall samtliga bildande bolag inte bedriver någon verksamhet (lagerbolag) och helt saknar anställda och det därför saknas regler om arbetstagarinflytande har bolagsverket bedömt att denna avsaknad inte utgör registerhinder (se t ex Bolagsverkets ärende Startplattan 39001 SE,517100 -0010,dnr 291825/04) vilket enligt TCOs uppfattning strider mot såväl den svenska regleringen som EU reglernas innehåll och syfte. Denna praxis kan om den inte ändras få ökad betydelse för att kringgå regler om arbetstagarinflytande med tanke på av EU kommissionen aviserade bolagsdirektiv gällande flytt av bolagssäte (14e bolagsdirektivet) samt tillskapandet av ett Europeiskt privat bolag (EPC).

TCO krav är mot denna bakgrund att detta rättas till i den framtida lagstiftningen så att arbetstagarnas rätt till medverkan inte, i vissa fall, stannar vid en chimär.

TJÄNSTEMÄNNENS CENTRALORGANISATION (TCO)

Sture Nordh
ordförande

Ingemar Hamskär
chefsjurist